

چکیده محتوایی

بیان مدعا (حجت الاسلام دکتر علی احمدی امین): آزادی در لغت معانی‌ای چون رها بودن، یله بودن، منقطع بودن، خالص بودن، آزاد مردی، خلاصی، شادی، خرمی، قدرت انجام و ترک عمل، قدرت انتخاب، حریت، اختیار، عتق، خشنودی و دارد. آزادی را می‌توان به دو قسم آزادی تکوینی و آزادی تشریحی تقسیم کرد. آزادی تکوینی که با تعبیر اختیار در انسان نیز از آن یاد می‌شود، در مقابل جبر فلسفی قرار دارد.

ناقد اول (حجت الاسلام دکتر مهدی امیدی) در مقام طرح برخی اشکالات به بیان مطالب زیر پرداخت:

- تعریفی از مفهوم آزادی نشده است.
- تعریفی از دانش های ارزشی نشده است.
- فعل اختیاری قبل از تحقق است یا فعل اختیاری بعد از تحقق!
- تفکیک بین تعریف آزادی (مفهوم شناسانه) یا تحدید آزادی (ماهیت شناسانه) یا هر دو برداشت می‌شود؟
- آزادی بالقوه یا بالفعل است؟ کسانی که قائل به آزادی نیستند هم در این زمینه نظر دارند.
- وجود انسان عین فقر است بنابراین آزادی هم ندارد!
- آزادی معنوی، آزادی طبیعی و آزادی مدنی مطرح نشده است.
- فشارهای درونی ربطی به آزادی مثبت ندارد! حقیقت آزادی گویا مد نظر شما نیست.

ناقد دوم (حجت الاسلام دکتر رضا آذریان) ضمن تمجید مطلب ارائه شده و اهمیت مقاله و ضرورت پرداختن به این مسئله، به موارد زیر پرداختند:

- ارائه دهنده محترم فرمودند که مفهوم آزادی را باید آزادی درک و حق حیات مطرح کنیم، تشریح آزادی بود نه آزادی تشریحی، به طور کل تقسیم آزادی به تکوینی و تشریحی را متوجه نشدم.
- اینکه اینکه آزادی را از معقولات ثانوی فلسفی می‌دانید خود محل اشکال است، شما فاعل بالقصد را در کنار فاعل بالجبر در نظر می‌گیرید.
- انسان عین اختیار و آزادی است.
- آیا آزادی بدون این مولفه ها قابل انتزاع است؟
- چه مکانیسم فلسفی استفاده کردید که این ارزشها را در مقام اعتبار مطرح کردید؟